

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design) ศึกษา 2 กลุ่มวัดซ้ำสองครั้ง (the pretest – posttest design with nonequivalent group) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการกิจกรรมโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 2) ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
 - 3) เพื่อศึกษาผลการทดลองการประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 3 ระยะคือ

ระยะที่ 1 ใช้การวิจัยเชิงบรรยายเพื่อศึกษาสมรรถนะครู โดยแบ่งออกเป็นขั้นตอนดังนี้ ผู้วิจัยเตรียมตัวเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การคัดเลือกโรงเรียนสนามวิจัย 3) ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนสนามวิจัยและเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง 4) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 5) แบบแผนการทดลอง 6) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 7) ทดสอบก่อนทดลอง (pretest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม การดำเนินการวิจัยในแต่ละขั้นมีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยเตรียมตัวเก็บข้อมูลในการวิจัยโดยได้ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 2) การคัดเลือกโรงเรียนสนามวิจัย 3) ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนสนามวิจัยและเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง 4) ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย 5) แบบแผนการทดลอง 6) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 7) ทดสอบก่อนทดลอง (pretest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยแบ่งการนำเสนอออกเป็น

- 6 ตอน คือ ตอนที่ 1 การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตอนที่ 2 ความหมายองค์ประกอบเกี่ยวกับสมรรถนะครู ตอนที่ 3 การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตอนที่ 4

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตอนที่ 5 กรอบแนวคิดการวิจัย ตอนที่ 6 รูปแบบการวิจัยทั้งหมด

1.2 การคัดเลือกโรงเรียนสนามวิจัย

การคัดเลือกสนามวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยเกณฑ์ที่ใช้ในการเลือกสนาม โดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

1. การเลือกโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างเลือกโรงเรียนสตรีที่ตั้งอยู่บริเวณ เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนในระดับชั้นม.1 - 6 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การมัธยมศึกษาที่ 1 กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนจำนวน 2456 คน และ โรงเรียนสตรี ที่ตั้งอยู่บริเวณเขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเปิดสอนในระดับชั้นม.1 - 6 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตพื้นที่ 2 กรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่มีนักเรียนจำนวน 2560 คน ซึ่งเป็นโรงเรียนคู่ขนานโดยผู้วิจัยมีเกณฑ์การเลือกดังนี้

- 1.1 โรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เปิดสอนในระดับชั้นม.1 - 6 สังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

- 1.2 เป็นโรงเรียนที่ผ่านการประเมินโดยสมศ. รอบที่ 2 ในระดับพอใช้ของมาตรฐานที่ 3 “ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ”

- 1.3 ผู้บริหาร ครูผู้สอนและนักเรียนในภาพรวมให้ความร่วมมือในกระบวนการวิจัยเป็นอย่างดีในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555

1.3 ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนสนามวิจัย

ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานกับทางโรงเรียน คือ โรงเรียนสตรีย่านหัวลำโพงและโรงเรียนสตรีย่านภาษีเจริญ(นามสมมุติ)เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าไปดำเนินการวิจัย จัดส่งหนังสืออย่างเป็นทางการจากภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และผู้วิจัยเดินทางไปยังโรงเรียนสนามวิจัย เพื่อทำการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนและครูกลุ่มตัวอย่าง โดยเน้นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนของครูและสังเกตการสอนในชั้นเรียน สัมภาษณ์นักเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเก็บข้อมูลรายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 3.1 การเตรียมความพร้อมก่อนการทดลอง

ช่วงเวลาในการวิจัย	กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	การดำเนินการ
เดือน มิถุนายน 2555	1.ศึกษาเอกสาร ตำราและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	ผู้วิจัย	ผู้วิจัยศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมด้วยกระบวนการ PAOR ได้แก่ การวางแผน(plan) การปฏิบัติตามแผนที่กำหนดไว้(act) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน (observe) การสะท้อนผลหลังจากการปฏิบัติงานร่วมกันเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไข (reflect)
เดือน มิถุนายน 2555	2.ศึกษาริบทของโรงเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจากเอกสารที่ปรากฏ	ผู้วิจัย	ผู้วิจัยศึกษาจากเอกสารแผนการจัดการเรียนรู้และบันทึกการสอนของครูผู้สอน

ตารางที่ 3.2 การประสานงานและสังเกตพฤติกรรมครูก่อนการทดลอง

ช่วงเวลาในการวิจัย	กิจกรรม	ผู้เกี่ยวข้อง	การดำเนินการ
สัปดาห์ที่ 1 เดือน กรกฎาคม 2555	1.การประสานงานกับโรงเรียนสตรีตั้งอยู่ในบริเวณเขตภาษีเจริญ และโรงเรียนสตรีตั้งอยู่ในบริเวณเขตบางรัก	- ผู้วิจัย -ผู้บริหารสถานศึกษา	ผู้วิจัยเข้าติดต่อผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อขออนุญาตในการดำเนินการทำการวิจัย
สัปดาห์ที่ 2 เดือน กรกฎาคม 2555	2.การประสานงานกับฝ่ายวิชาการของโรงเรียนสตรีตั้งอยู่ในบริเวณเขตภาษีเจริญ และโรงเรียนสตรีตั้งอยู่ในบริเวณเขตบางรัก	-ผู้วิจัย -ครูฝ่ายวิชาการ	ผู้วิจัยประสานงานกับฝ่ายวิชาการโดยนำตารางสอนและตารางกิจกรรมเพื่อนำมาใช้กำหนดกิจกรรมวิจัย
สัปดาห์ที่ 3 -4 เดือน มกราคม 2555	3.การสังเกตพฤติกรรมของครูกลุ่มทดลองโรงเรียนสตรีตั้งอยู่ในบริเวณเขตบางรัก	-ผู้วิจัย -ครูกลุ่มทดลอง 8 คน ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้องเดียวกัน	ผู้วิจัยสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูในแต่ละวิชา

1.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ผู้วิจัยได้คัดเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ครูปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เหตุผลในการเลือกเนื่องจากนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีความพร้อมในการเรียนโดยวิธีการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เหมาะสมในการได้รับการพัฒนา

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัยในครั้งนี้คือ ครูปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 8 คน ที่สอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ จำนวน 16 คน จากโรงเรียนคู่ขนาน 2 โรงเรียน โรงเรียนละ 8 คน ได้แก่ โรงเรียนสตรีตั้งอยู่เขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนสตรีตั้งอยู่เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร เป็นกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) จำนวน 8 คนกลุ่มสาระการเรียนรู้ละ 1 คน ซึ่งเป็นครูที่ปฏิบัติการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้องเรียนเดียวกัน จากนั้นผู้วิจัยได้จัดครูเป็นกลุ่มทดลอง 8 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน ซึ่งเป็นครูต้องการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนากิจการจัดการเรียนการสอนของตนเอง

3. ตัวแปรที่จะศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ (independent variable) คือ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

3.2 ตัวแปรตาม (dependent variable) คือ สมรรถนะในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.3 ตัวแปรแทรกซ้อน ในการวิจัยครั้งนี้ตัวแปรแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นอาจจะเกิดขึ้น คือ ภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งอาจได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือใช้กระบวนการนี้ในการสอนซึ่งผู้วิจัยควบคุมตัวแปรแทรกซ้อนโดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่สอนในระดับชั้นเดียวกัน และมีอายุใกล้เคียงกัน

1.5 แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental design) ศึกษาสองกลุ่มวัดสองครั้ง (the pretest – posttest design with nonequivalent group) โดย

ประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ครู และนักเรียน มีกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม และกลุ่มควบคุม 1 กลุ่ม กลุ่มละ 8 คน ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการจัดการเรียนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญทั้งก่อนและหลังการทดลอง ดำเนินการทดลอง 4 เดือนตั้งแต่เดือน มิถุนายน 2555 – สิงหาคม 2555 ดังแผนภาพ ดังนี้

E	O ₁	X	O ₂
C	O ₃		O ₄

แผนภาพที่ 3.1 แบบแผนการทดลอง

E หมายถึง กลุ่มทดลอง (experimental group)

C หมายถึง กลุ่มเปรียบเทียบ (comparison group)

O₁ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง

O₂ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง

O₃ หมายถึง การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม

O₄ หมายถึง การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

X หมายถึง การประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัย ครูและนักเรียน

1.6 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยผู้วิจัยได้สร้างและคัดเลือกเครื่องมือที่มีความหลากหลายซึ่งประกอบด้วยเครื่องมือดังนี้

1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมการสอน ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกสิ่งที่ได้จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนลงแบบบันทึกซึ่งมีส่วนประกอบ 6ส่วน ได้แก่ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย ชื่อครูผู้สอน ชั้นที่สอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ เรื่อง ผู้สังเกต วัน/เดือน/ปี ที่สอน ช่วงเวลาสังเกต 2) พฤติกรรมการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน โดยผู้วิจัยจะทำการบันทึกวิธีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีแนวทางการจัดการเรียนตามหลักของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้ 1) ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการอย่างหลากหลายครูจัดการเรียนที่เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและ

สร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา 7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน 8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายและต่อเนื่อง 9) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน

1.2 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของครู เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยศึกษาจากเอกสารตัวอย่างในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มลงในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของครูในวิธีการสอนมีที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีส่วนประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย วันเดือนปี เวลาสถานที่ ชื่อผู้สนทนากลุ่ม 2) แนวทางการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนว่ามีแนวทางในการจัดกิจกรรมอย่างไร แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ไว้ 3) กิจกรรมการแสดงออกของครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือมีกิจกรรมใดที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ไว้ 4) ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูว่ามีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัยครั้งนี้ 5) ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างไร และมีแนวทางใดที่จะแก้ไขปัญหานั้น 6) ข้อเสนอแนะโดยผู้วิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ 7) สิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลังจากการทำการวิจัย 8) ประเด็นอื่นๆผู้วิจัยอาจจะได้จากการสัมภาษณ์นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

1.3 แบบสัมภาษณ์

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์ครู นักเรียน ในการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม และแบบสัมภาษณ์นักเรียน (ตัวอย่างในภาคผนวก) โดยศึกษาจากเอกสารตัวอย่างในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่ทำการศึกษา ซึ่งแบบสัมภาษณ์ของครูเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนประกอบดังนี้

1) ส่วนนำประกอบด้วย วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ 2) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู หรือพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3) กิจกรรมที่ส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) ความคิดเห็นต่อการมีจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 5) ข้อเสนอแนะและสิ่งที่คาดหวัง 6) ประเด็นอื่นๆที่ผู้วิจัยอาจจะได้จากการสัมภาษณ์ นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

แบบสัมภาษณ์ผู้เรียนเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู ในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมีส่วนประกอบดังนี้ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์ 2) กิจกรรมการสอนของครูในชั้นเรียน ท่านจัดกิจกรรมอย่างไร อย่างไร ใช้ทฤษฎีใดในการจัดการเรียน นอกจากนี้มีการประเมินผลอย่างไร 3) การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในชั้นเรียน โดยผู้วิจัยได้สอบถามถึงวิธีการจัดการเรียนที่ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมทั้งกิจกรรมและการวัดประเมินผล 4) ประเด็นอื่นๆ

1.4 แบบบันทึกการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้

ผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนที่จัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยศึกษาจากเอกสารตัวอย่างในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทที่ทำการศึกษามีส่วนประกอบ3ส่วนดังนี้ 1) ส่วนนำประกอบด้วยชื่อแผนการจัดการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ ชื่อครูผู้สอน รายวิชา 2)รายละเอียดของการจัดกิจกรรมของครูผู้สอนโดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติได้กำหนดลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ข้อ ดังนี้ 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลายเหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา 7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน 8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายและต่อเนื่อง 9) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไป

เรียน 1.5) แบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ผู้วิจัยได้นำแบบวัดสมรรถนะครู ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) มาดัดแปลงใช้เป็นแบบประเมินสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูผู้สอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเนื้อหาของแบบประเมินนี้มีจำนวน 2 ตอน ประกอบด้วยตอนที่ 1 คือ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบ และตอนที่ 2 แบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดลักษณะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญไว้ 9 ข้อ ดังนี้ 1) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน 2) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหาและตัดสินใจ 3) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาหาความรู้ แสวงหาคำตอบและสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง 4) มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน 5) มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน 6) มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วน ทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา 7) ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน 8) มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายและต่อเนื่อง 9) มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน รวมทั้งสิ้น 40 ข้อรายการ โดยมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ คือ ปฏิบัติน้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด โดยเกณฑ์การให้คะแนนแต่ละข้อรายการ มีดังนี้

รายละเอียดของโครงสร้างเครื่องมือวิจัยฉบับนี้แสดงดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างเครื่องมือวิจัย

ตอนที่	ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	ประเด็นย่อย	จำนวนข้อ	ข้อที่
1	ภูมิหลังครู	ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม	8	(1) เพศ	1	1
				(2) อายุ	1	2
				(3) ประสบการณ์การสอน	1	3
				(4) ระดับวิทยฐานะ	1	4
				(5) ประวัติการศึกษา	1	5
				(6) สาระวิชาที่ท่านสอนเป็นหลัก	1	6
				(7) การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1	7
				(8) การเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	1	8
2	สมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนอย่างหลากหลาย เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	6	ครูเตรียมการสอนทั้งเนื้อหาและวิธีการอย่างหลากหลาย	3	1.1 -1.3
				ครูจัดการเรียนที่เหมาะสมกับธรรมชาติและสนองความต้องการของผู้เรียน	3	1.4- 1.6
		2.มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และตัดสินใจ	10	การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์	2	2.1-2.2
				การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดสังเคราะห์	2	2.3-2.4
				การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดสร้างสรรค์	2	2.5-2.6
				การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิดแก้ปัญหา	2	2.7-2.8
				การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการตัดสินใจ	2	2.9-2.10

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างเครื่องมือวิจัย (ต่อ)

ตอนที่	ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	ประเด็นย่อย	จำนวนข้อ	ข้อที่
		3. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักศึกษาค้นคว้าความรู้ แสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง	5	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าความรู้	1	3.1
				มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาคำตอบ	2	3.2-3.3
				กิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่กระตุ้นให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าความรู้	2	3.4-3.5
		4. มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่น เทคโนโลยีและสื่อที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน	5	การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาจัดการเรียนการสอน	2	4.1-4.2
				ใช้สื่อและเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน	3	4.3-4.5
		5. มีการจัดกิจกรรมเพื่อฝึกและส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมของผู้เรียน	8	มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณธรรมของผู้เรียน	4	5.1-5.4
				มีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมจริยธรรมของผู้เรียน	4	5.5-5.8
		6. มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพอย่างครบถ้วนทั้งด้านดนตรี ศิลปะและกีฬา	4	มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพด้านดนตรี	2	6.1-6.2
				มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพด้านศิลปะ	1	6.3
				มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาสุนทรียภาพด้านกีฬา	1	6.4

ตารางที่ 3.3 โครงสร้างเครื่องมือวิจัย (ต่อ)

ตอนที่	ตัวแปรที่ศึกษา	ประเด็นหลัก	จำนวนข้อ	ประเด็นย่อย	จำนวนข้อ	ข้อที่
		7.ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย การทำงานร่วมกับผู้อื่นและความรับผิดชอบต่อกลุ่มร่วมกัน	7	กิจกรรมที่ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย	2	7.1-7.3
				การเรียนรู้เน้นกระบวนการทำงานกลุ่ม	3	7.4-7.6
		8. มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลายและต่อเนื่อง	8	มีการประเมินพัฒนาการของผู้เรียนด้วยวิธีการหลากหลาย	6	8.1-8.7
				มีการนำผลการประเมินพัฒนาการผู้เรียนมาปรับใช้	1	8.8
		9. มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนรักสถานศึกษาของตนและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	5	มีการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังให้ผู้เรียนรักในสถานศึกษาและมีความกระตือรือร้นในการไปเรียน	4	9.1-9.5

แบบวัดฉบับนี้มีเป็นแบบสอบถามที่ให้ผู้ตอบประเมินตนเองโดยในแต่ละในแต่ละข้อคำถามจะแบ่งเป็น ระดับการปฏิบัติ

ระดับ 5 หมายถึง ปฏิบัติการทุกครั้งในการสอน

ระดับ 4 หมายถึง ปฏิบัติการเกือบทุกครั้งในการสอน

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติบางครั้งในการสอน

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัตินานๆครั้งในการสอน

ระดับ 1 หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติเลย

แบบวัดนี้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ความถูกต้องของการใช้ภาษา ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (construct validity) โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการจัดการเรียนการสอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้จำนวน 8 ท่าน

ผลการตรวจสอบความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อแบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ได้ให้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.6 จำนวน 56 ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.95 จำนวน 56 ข้อ และมีการนำแบบวัดดังกล่าวไปทดลองใช้ (try out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 16

คน มีการตรวจสอบความเที่ยงแบบวัดทั้งฉบับโดยวิธีของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (KR-20) ได้ค่าความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ 0.87

2. ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ประกอบด้วยเครื่องมือดังนี้

2.1 แบบสังเกตขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้สร้างแบบสังเกตการมีส่วนร่วมในการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู และนักเรียน เพื่อพิจารณาความสามารถดำเนินการตามขั้นตอนได้ถูกต้อง เหมาะสมอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยใช้การบันทึกเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยทำการสังเกตสัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวมทั้งหมด 3 ครั้ง โดยในแบบบันทึกการสังเกตประกอบด้วย 4 ส่วนคือ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย วัน เดือน ปี เวลา สถานที่ ชื่อเหตุการณ์ชื่อกิจกรรมที่ทำการสังเกตและบุคคลที่เข้าร่วม 2) รายละเอียดของเหตุการณ์หรือกิจกรรม ซึ่งผู้วิจัยจะทำการบันทึกสิ่งที่พบเห็นจากการสังเกตตามสภาพจริง โดยประเด็นที่สำคัญที่ทำการสังเกตคือ ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พฤติกรรมการแสดงออกของผู้วิจัย การสังเกตที่สภาพจริง โดยบรรยายถึงลักษณะและกระบวนการในการทำวิจัยมีถูกต้องเหมาะสมอย่างไร การแสดงออกของผู้วิจัย ผู้วิจัยจะทำการบันทึกพฤติกรรมการแสดงออกของตนต่อกิจกรรมหรือเหตุการณ์นั้นๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ถึงความเหมาะสมของพฤติกรรมต่อไป 3) ความความคิดเห็นของผู้วิจัยที่มีต่อสิ่งที่สังเกตจากสภาพความเป็นจริง 4) ข้อเสนอแนะของผู้วิจัยที่จะส่งข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อการพัฒนาปรับปรุงต่อไป เอกสารแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญฉบับครู

2.2 ผู้วิจัยได้สร้างเอกสารแนวทางการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเป็นสำคัญฉบับครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการร่วมพัฒนาสมรรถนะครู จากนั้นให้ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบภาษา แล้วปรับแก้ตามคำแนะนำ

2.3 แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

แบบบันทึกข้อมูลในวงจรการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของผู้วิจัยกับครู โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของครู เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยศึกษาจากเอกสารตัวอย่างในเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทต่างๆ ผู้วิจัยได้ทำการบันทึกประเด็นที่ได้จากการสนทนากลุ่มลงในแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ซึ่งแบบบันทึกการสนทนากลุ่มของครูในการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีส่วนประกอบ ดังนี้ 1) ส่วนนำ ประกอบด้วย วันเดือนปี เวลาสถานที่ ชื่อผู้สนทนากลุ่ม 2) แนว

ทางการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนว่ามีแนวทางในการจัดกิจกรรมอย่างไร แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ไว้ 3)กิจกรรม การแสดงออกของครูในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือมีกิจกรรมใดที่กระตุ้นให้ผู้เรียนได้แสดงความคิด มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ไว้ 4)ความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ครูว่ามีความคิดเห็นอย่างไร เกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้ร่วมวิจัยครั้งนี้ 5)ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นอย่างไร และมีแนวทางใดที่จะแก้ไขปัญหานั้น 6)ข้อเสนอแนะโดยผู้วิจัยให้ผู้ร่วมวิจัยเสนอแนะในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้แล้วทำการบันทึกการสัมภาษณ์ 7)สิ่งที่คาดหวังในการพัฒนาการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหลังจากการทำการวิจัย 8)ประเด็นอื่นๆผู้วิจัยอาจจะได้จากการสัมภาษณ์นอกเหนือจากประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

3. เพื่อศึกษาผลการทดลองการประยุกต์ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

3.1 แบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.7 ทดสอบก่อนทดลอง (pretest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยใช้แบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยดัดแปลงจากแบบวัดสมรรถนะครูจากสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553) ดำเนินการวัดสมรรถนะครูโดยใช้ แบบวัดสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยวัดสมรรถตามสายงาน สมรรถนะที่ 1 การบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ก่อนดำเนินการวิจัยในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน จาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้คือ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ภาษาต่างประเทศ สุขศึกษา และพลานามัย ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่สอนในระดับชั้นม. 2 ห้องเดียวกัน รวมทั้งหมด 8 คนจากโรงเรียนสตรีย่านภาษีเจริญเป็นกลุ่มทดลอง และโรงเรียนสตรีย่านห้วยลำโพเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งทั้งสองโรงเรียนเป็นโรงเรียนคู่ขนานกัน

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาแสวงหาแนวทางในการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (participatory action research : PAR) เพื่อให้เกิดการร่วมมือพัฒนาระหว่างครู และนักเรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทำการประสานความร่วมมือกันระหว่าง 1) ผู้วิจัยกับครู 2) ครูกับครู ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นแบบ P - A - O - R มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ

1) การร่วมกันวางแผน(plan) 2) การปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนด (Act) 3) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน(observe) 4) การสะท้อนผลหลังจากปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ที่ร่วมวิจัยได้นำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป (Reflect) โดยการแบ่งขั้นตอนการวิจัยในครั้งนี้เป็น 2 วงจร คือ 1) ผู้วิจัยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับครู 2) ครูใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับครู ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยแบบ P – A – O – R ซ้ำ 2 รอบ รายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม(participatory action research : PAR) เพื่อให้เกิดการร่วมมือพัฒนาระหว่างครู และนักเรียนเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยทำการประสานความร่วมมือกันระหว่าง 1) ผู้วิจัยกับครู 2) ครูกับครู ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็นแบบ P - A - O - R มีขั้นตอน 4 ขั้นตอนคือ 1) การร่วมกันวางแผน(plan) 2) การปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนด (Act) 3) การสังเกตผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน(observe)4) การสะท้อนผลหลังจากปฏิบัติงานเพื่อให้ผู้ที่ร่วมวิจัยได้นำผลที่ได้ไปสู่การปรับปรุงแก้ไขต่อไป (Reflect) โดยการแบ่งขั้นตอนการวิจัยในครั้งนี้เป็น 2 วงจร คือ 1) ผู้วิจัยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับครู 2) ครูกับครู โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับครู ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยแบบ P – A – O – R ซ้ำ 2 รอบ โดยได้ดำเนินการวิจัยในช่วงเดือนมิถุนายนพ.ศ.2555 – เดือน สิงหาคม 2555 ดังรายละเอียดในตาราง 3.5 และตาราง 3.4 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.4 การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 1

ขั้นตอน การวิจัย	การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม		
	ระหว่างผู้วิจัยกับครู	ครูประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูประจำวิชาและนักเรียน
ระยะที่ 1 การวางแผน สัปดาห์ที่ 3 กรกฎาคม เดือน 2555	1.ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดทั้งหมดของงานวิจัยให้ผู้บริหารฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้น	1.ในการประชุมครั้งที่1 ระหว่างผู้วิจัยครูประจำชั้น ครูประจำวิชาทั้ง 8 ท่าน ร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะของตนเองด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	1.ครูผู้สอนสังเกตผู้เรียนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ของตนเอง
	2.ผู้วิจัยทำการวัดระดับสมรรถนะครู(pre-test)โดยใช้แบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินและสังเกตจากการจัดการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 3.ผู้วิจัยได้นัดหมายกับครูเพื่อประชุมร่วมกันครั้งที่ 1 โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดทั้งหมดของงานวิจัยให้ครูฟังเพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานแจกเอกสารแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แล้วร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาและนำแนวทางที่ได้มากำหนดแผนการดำเนินการในระยะที่ 1	โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่เกิดขึ้นใน และแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งร่วมกันกำหนดบทบาทของตนเองในการพัฒนาผู้เรียน 2.ครูกลุ่มตัวอย่าง ที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร่วมกันวางแผนเพื่อหาแนวการจัดการเรียนรูที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาปรับใช้ในหน่วยการเรียนรู้ของตนเอง	และนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน2.ครูผู้สอนทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงแนวทางในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ ความต้องการของผู้เรียนและบทบาทของผู้เรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์

ตารางที่ 3.4 การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม		
	ระหว่างผู้วิจัยกับครู	ครูประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูประจำวิชาและนักเรียน
Act การปฏิบัติ สัปดาห์ที่ 4 เดือน กรกฎาคม 2555	1.ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนในแต่ละวิชาว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสำนัก คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2. ครูและผู้วิจัยประชุมครั้งที่ 2 เกี่ยวกับผู้วิจัยให้ความรู้เกี่ยวกับวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมแก่ครูจัดการสอนทากลุ่มในประเด็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนและทำให้ครูผู้สอนเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน และทำการสัมภาษณ์เกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้ครูได้ซักถามเกี่ยวกับกระบวนการวิจัย	1.ประชุมครั้งที่ 2 ครูประจำวิชาได้ร่วมมือกันปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.ครูประจำวิชานำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และพฤติกรรมในชั้นเรียนมาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาแนวทางการพัฒนาผู้เรียน 3.นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ผู้เรียนมาใช้ในการจัดหน่วยการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาของตนเอง	1.ครูประจำวิชา ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลร่วมกัน 2.ครูใช้วิธีการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น
Observe การสังเกต สัปดาห์ที่ 1 เดือน สิงหาคม 2555	1.ผู้วิจัยสังเกตการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูในชั้นเรียนของตนเองว่ามีความถูกต้องเหมาะสมอย่างไร และวิธีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	1. ครูทำการ สังเกตผลที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน ครูด้วยกัน ตั้งแต่ชั้นวางแผนการทำงาน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	ครูสังเกตผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากที่ได้ใช้วิธีการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้วางแผนร่วมกัน

ตารางที่ 3.4 การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 1 (ต่อ)

ขั้นตอน การวิจัย	การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม		
	ระหว่างผู้วิจัยกับครู	ครูประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูประจำวิชาและนักเรียน
	2.ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้เรียน รวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน		
Reflect การสะท้อน ผล และปรับแนว ทางการ ดำเนินงาน สัปดาห์ที่ 2 เดือน สิงหาคม 2555	1.ครูสะท้อนผลให้ผู้วิจัยทราบว่กระบวนการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง ผลที่เกิดขึ้น เป็นอย่างไร 2.ผู้วิจัย ครูประชุมร่วมกันครั้งที่ 3 ผู้วิจัยได้สะท้อนผลที่ได้จากการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ผลการสังเกตการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการทดสอบสมรรถนะครูในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ครูได้ทราบ	1.ในการประชุมระหว่างครูผู้วิจัยครั้งที่3 ครูประจำวิชาร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินการวิจัยในระยะที่1 - ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้วิจัยและครูทราบร่วมกันหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2	1.นักเรียนร่วมกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเพื่อเป็นข้อปรับปรุงหรือแก้ไขแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

ขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินการตามระยะต่างๆตามวงจร PAOR

ตารางที่ 3.5 การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 2

ขั้นตอนการวิจัย	การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม		
	ระหว่างผู้วิจัยกับครู	ครูประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	ครูประจำวิชากับนักเรียน
ระยะที่ 2 การพัฒนาการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวางแผน สัปดาห์ที่ 2 เดือนสิงหาคม 2555	ผู้วิจัยนำผลการสะท้อนอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 จากครูนำมาศึกษาวางแผนร่วมกับครูในการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระยะที่ 2	ครูนำผลการสะท้อนอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 จากครูประจำวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำมาศึกษาวางแผนร่วมกันวางแผนในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระยะที่ 2ต่อไป	นำผลที่นักเรียนร่วมกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูนำไปปรับใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง
Act การปฏิบัติ สัปดาห์ที่ 3 เดือนสิงหาคม 2555	ผู้วิจัยได้ติดตามผลสะท้อนการดำเนินการของครูในการวิจัย โดยติดตาม เพื่อพิจารณาว่าครูสามารถดำเนินการวิจัยแล้วสามารถจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นตามที่ได้วางแผนไว้ อีกทั้ง ให้ครูร่วมกันส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ซึ่งเมื่อพบอุปสรรคเกิดขึ้น หรือแนวทางที่เหมาะสมทั้งผู้วิจัยและครูควรร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา รวมทั้ง ร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยจะมีลักษณะเป็นวงจร PAORต่อเนื่องกันไปเรื่อยจนสิ้น สัปดาห์ในการวิจัย	ครูกลุ่มทดลองประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ในหน่วยการเรียนรู้ประจำวิชาของตนเอง	ครูประจำวิชาได้ร่วมมือกันปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในระยะที่ 2

ตารางที่ 3.5 การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมและระยะเวลาในการดำเนินการวิจัย
ระยะที่ 2 (ต่อ)

ขั้นตอน การวิจัย	การดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม		
	ระหว่างผู้วิจัยกับครู	ครูประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการ เรียนรู้	ครูประจำวิชากับ นักเรียน
Observe การสังเกต สัปดาห์ที่ 4 เดือน สิงหาคม 2555	ผู้วิจัยสังเกต การปฏิบัติงานของครู ตั้งแต่ขั้นวางแผนการทำงาน การ ปฏิบัติ ตามแผนที่กำหนด ผู้วิจัย ติดตามตรวจสอบการดำเนินการ ของครู การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม กับครู	ครูทำการ สังเกตผลที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน ครูด้วยกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการ ทำงาน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด	ครูทำการ สังเกตผลที่เกิด ขึ้นกับนักเรียน ผู้วิจัย การสังเกตอย่างมี ส่วนร่วม การสัมภาษณ์ ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดย ใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบ มีส่วนร่วม
Reflect การสะท้อน ผล สัปดาห์ที่ 1 เดือน กันยายน 2555	1.ผู้วิจัยทำการวัดระดับสมรรถนะ ครู (post-test)โดยใช้แบบสอบถามครู ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อ ประเมินสมรรถนะของตนเองในการ จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินและ สังเกตจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ 2.ครูผู้วิจัย ประชุมร่วมกันครั้งที่4 ผู้วิจัยสะท้อนผลที่ได้จากการสังเกต การทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมี ส่วนร่วมของครู และนักเรียน ผล การวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ ของครูและผลการทดสอบวัด สมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้ที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ครูได้รับ ทราบ	1.ในการประชุมระหว่างครู ผู้วิจัยครั้งที่ 4 ครูประจำวิชาร่วมกันสะท้อนผลการ ดำเนินการวิจัยในระยะที่2 - ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้วิจัยและครู ทราบร่วมกันหาแนวทางแก้ไขเพื่อวาง แนวการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ต่อไป	ครูและนักเรียนสะท้อนผล การดำเนินการจัดการ เรียนสอนของครู

ขั้นตอนและรายละเอียดในการดำเนินงานระยะต่างๆตามวงจร PAOR ทั้งระหว่างผู้วิจัยกับครู ระหว่างครูประจำวิชาและ ครูกับนักเรียนเป็นดังนี้

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างผู้วิจัยกับครู

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยพิจารณาครูที่จะมาร่วมกับผู้วิจัยโดยเลือกครู 8 คนจาก 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ที่สอนนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จากนั้นผู้วิจัยเริ่มใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยใช้ขั้นตอน PAOR โดยแบ่งเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1

PLAN : ผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดทั้งหมดของงานวิจัยให้ผู้บริหารฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจและตระหนักถึงสิ่งที่เกิดขึ้นโดยผู้วิจัยทำการวัดระดับสมรรถนะครู(pre-test)โดยใช้แบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินและสังเกตจากการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญกับครูทั้ง 8 คน ผู้วิจัยได้นัดหมายกับครูเพื่อประชุมร่วมกันครั้งที่ 1 ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2555 โดยผู้วิจัยอธิบายรายละเอียดทั้งหมดของงานวิจัยให้ครูฟังเพื่อให้ครูเกิดความเข้าใจและตระหนักถึงปัญหาที่เกิดขึ้น ร่วมกันวางแผนการดำเนินงานแจกเอกสารแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูโดยใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แล้วร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาและนำแนวทางที่ได้มากำหนดแผนการดำเนินการในระยะที่ 1

จัดการสนทนากลุ่มในประเด็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่จะพัฒนาผู้เรียนและทำให้ครูผู้สอนเกิดสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอน

ACTION : ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของผู้สอนในแต่ละวิชาว่าสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามหลักสำนักคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากนั้นครูและผู้วิจัยประชุมครั้งที่ 2 ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2555 ผู้วิจัยให้ความรู้เกี่ยวกับวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมแก่ครู ซึ่งครูในที่นี้คือครู 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ได้แก่ ครูวิชาคณิตศาสตร์ ครูวิชาวิทยาศาสตร์ ครูวิชาภาษาไทย ครูวิชาสุขศึกษา ครูวิชาพลศึกษา ครูวิชาสังคมศึกษา ครูวิชาภาษาอังกฤษ ครูวิชาเกษตร จำนวน 8 คน ของโรงเรียนสตรีวัดอัมพรสวรรค์ เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆมากขึ้น โดยครูสามารถนำความรู้ที่ได้รับใช้ในการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครูในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

แนวคำถามในการสนทนากลุ่มในวันที่ 24 กรกฎาคม 2555

1. แนวทางในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการวางแผนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของครูต่อการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
4. ปัจจัยที่ส่งเสริมในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. ความสำเร็จที่ผ่านมาในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
6. ปัญหาที่เกิดขึ้นในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
7. แนวทางในการแก้ปัญหาเหล่านี้ควรทำอย่างไร
8. ความสำคัญหรือประโยชน์ในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

และทำการสัมภาษณ์ครูทั้ง 8 คนเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนการสอนในวันที่ 25

กรกฎาคม 2555

แนวคำถามสัมภาษณ์

1. แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครู ในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. ความคิดเห็นต่อการมีจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ข้อเสนอแนะและสิ่งที่ครูคาดหวัง
3. ประเด็นอื่นๆ

OBSERVE : ผู้วิจัยสังเกตการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูในชั้นเรียนของตนเองว่ามีความถูกต้องเหมาะสมอย่างไร และวิธีการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นไปตามแนวทางการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้เครื่องมือคือแบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการสอน แบบสังเกตการแบบสังเกตขั้นตอนการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมรวมทั้งสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน

REFLECT : ครูสะท้อนผลให้ผู้วิจัยทราบว่ากระบวนการจัดการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีปัญหาใดเกิดขึ้นบ้าง ผลที่เกิดขึ้น เป็นอย่างไร ผู้วิจัย ครูประชุมร่วมกันครั้งที่ 3 ในวันที่ 2 สิงหาคม 2555 ผู้วิจัยได้สะท้อนผลที่ได้จากการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครูและนักเรียน ผลการสังเกตการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการทดสอบสมรรถนะครูในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แก่ครูได้ทราบ

ระยะที่ 2

PLAN : ผู้วิจัยนำผลการสะท้อนอุปสรรค ปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 จากครู นำมาศึกษาวางแผนร่วมกับครูในการพัฒนาสมรรถนะครูในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระยะที่ 2

ACTION : ผู้วิจัยได้ติดตามผลสะท้อนการดำเนินการของครูในการวิจัย โดยติดตาม เพื่อพิจารณาว่าครูสามารถดำเนินการวิจัยแล้วสามารถจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นตามที่ได้วางแผนไว้ อีกทั้ง ให้ครูร่วมกันส่งเสริมนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น ซึ่งเมื่อพบอุปสรรคเกิดขึ้นหรือแนวทางที่เหมาะสมทั้งผู้วิจัยและครูควรร่วมกันวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหา รวมทั้ง ร่วมกันหาแนวทางที่เหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยจะมีลักษณะเป็นวงจร PAORต่อเนื่องกันไปเรื่อยจนสิ้น สุดระยะเวลาในการวิจัย

OBSERVE : ผู้วิจัยสังเกต การปฏิบัติงานของครูตั้งแต่ขั้นวางแผนการทำงาน การปฏิบัติ ตามแผนที่กำหนด ผู้วิจัยติดตามตรวจสอบการดำเนินการของครู การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่มกับครูถึงการทำวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

REFLECT : ผู้วิจัยทำการวัดระดับสมรรถนะครู(post-test)โดยใช้แบบสอบถามครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 เพื่อประเมินสมรรถนะของตนเองในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และผู้วิจัยเป็นผู้ประเมินและสังเกตจากการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ครูและผู้วิจัย ประชุมร่วมกันครั้งที่ 4 ในวันที่ 20 สิงหาคม 2555 ผู้วิจัยสะท้อนผลที่ได้จากการสังเกตการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมของครู และนักเรียน ผลการวิเคราะห์แผนการจัดการเรียนรู้ของครูและผลการทดสอบวัดสมรรถนะครูในการจัดการเรียนรู้อที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ครูได้รับทราบ

สรุปประจำวิชาใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้

จากงานวิจัยนี้เริ่มจากที่ครูวางแผนประชุมร่วมกับครูประจำวิชาทั้ง 8 คน และครูประจำชั้นโดยมีการสนทนากลุ่มเพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมนักเรียนในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และวิธีการจัดการเรียนการสอนของตนเอง ปัญหาที่เกิดขึ้นจากนั้นร่วมกันคิดหาแนวทางเพื่อแก้ไขพฤติกรรมนักเรียน และแนวทางที่ส่งเสริมการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยดำเนินการวางบทบาทครูในแต่ละวิชา และจัดกิจกรรมตามแนวทางที่วางไว้

แล้วติดตามการดำเนินการ รวมทั้งสะท้อนผลของแนวทางที่วางแผนร่วมกันโดยแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1

PLAN : ในการประชุมครั้งที่ 1 ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2555 ระหว่างผู้วิจัย ครูประจำชั้น ครูประจำวิชาทั้ง 8 ท่านร่วมกันหาแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาสมรรถนะของตนเอง ด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ปัญหาที่เกิดขึ้นใน และแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้ง ร่วมกันกำหนดบทบาทของตนเองในการพัฒนาผู้เรียน ครูทั้ง 8 คนที่สอนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ร่วมกันวางแผนเพื่อหาแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อนำมาปรับใช้ในหน่วยการเรียนรู้ของตนเอง

ACTION : ประชุมครั้งที่ 2 ในวันที่ 27 กรกฎาคม 2555 ครูประจำวิชาได้ร่วมมือกันปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในระยะที่ 1 เพื่อพัฒนาสมรรถนะในด้านการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและพัฒนาผู้เรียน

ครูประจำวิชานำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และพฤติกรรมในชั้นเรียน มาวิเคราะห์ร่วมกันเพื่อหาแนวทางการพัฒนาผู้เรียน

OBSERVE : เมื่อเวลาผ่านไปครูทำการ สังเกตผลที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน ครูด้วยกัน ตั้งแต่ขึ้นวางแผนการทำงาน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

REFLECT : ในการประชุมระหว่างครู ผู้วิจัยครั้งที่ 3 ในวันที่ 6 สิงหาคม 2555 ครูประจำวิชาร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้วิจัยและครูทราบร่วมกันหาเพื่อหาแนวทางแก้ไขเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2

ระยะที่ 2

PLAN : ครูนำผลการสะท้อนอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 1 จากครูประจำวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ นำมาศึกษาวางแผนร่วมกันวางแผนในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญในระยะที่ 2 ต่อไป

ACTION : ครูกลุ่มทดลองประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อแก้ปัญหการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียน ในหน่วยการเรียนรู้ของตนเอง

OBSERV : ครูทำการ สังเกตผลที่เกิดขึ้น ในชั้นเรียน ครูด้วยกัน ตั้งแต่ขั้นตอนการวางแผนการทำงาน การปฏิบัติตามแผนที่กำหนด

REFLECT : ในการประชุมระหว่างครู ผู้วิจัยครั้งที่4ในวันที่ 13 สิงหาคม 2555 ครูประจำวิชาร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินการวิจัยในระยะที่2ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้วิจัยและครูทราบร่วมกันหาแนวทางแก้ไขเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2ต่อไปครูประจำวิชากับนักเรียน

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมระหว่างครูประจำวิชาและนักเรียน

ระยะที่ 1

PLAN : ครูผู้สอนสังเกตผู้เรียนวิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนในหน่วยการเรียนรู้ของตนเองและนำผลการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลและร่วมกันหาแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนร่วมกันครูผู้สอนทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงแนวทางในการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ ความต้องการของผู้เรียนและบทบาทของผู้เรียนในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของตนเอง

ACTION : ครูประจำวิชา ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลร่วมกันครูใช้วิธีการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น

OBSERVE : ครูสังเกตผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนหลังจากที่ได้ใช้วิธีการสอนตามแนวทางการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามที่ได้วางแผนร่วมกัน

REFLECT : นักเรียนร่วมกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูเพื่อเป็นข้อปรับปรุงหรือแก้ไขแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาต่อไป

ระยะที่ 2

PLAN : นำผลที่นักเรียนร่วมกันสะท้อนผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญของครูนำไปปรับใช้ในแผนการจัดการเรียนรู้ของตนเอง

ผู้วิจัย การสังเกตอย่างมีส่วนร่วม การสัมภาษณ์ผู้เรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

ACTION : ครูกลุ่มทดลองประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของตนเองโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้วิจัยสังเกต สัมภาษณ์

และ สนทนากลุ่มกับครู เกี่ยวกับการดำเนินการ และสอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ดังนี้

OBSERVE : ครูประจำวิชาทั้ง 8 กลุ่มสาระได้ร่วมมือกันปฏิบัติตามแผนที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ในระยะที่ 2 ครูทำการ สังเกตผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

REFLECT : ในการประชุมระหว่างครู ผู้วิจัยครั้งที่ 4 ครูประจำวิชา ร่วมกันสะท้อนผลการดำเนินการวิจัยในระยะที่ 2 ครูสะท้อนผลการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้แก่ผู้วิจัยและครูทราบร่วมกันหาแนวทางแก้ไขเพื่อวางแผนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 3 เป็นการศึกษาผลของการใช้แนวทางการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม หลังการทดลองแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอนได้แก่ 1) ทดสอบหลังการทดลอง(posttest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2)การจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร มีรายละเอียดดังนี้

ระยะที่ 3 การศึกษาผลของการใช้แนวทางการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

หลังการใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสมรรถนะครู ผู้วิจัยต้องการศึกษาผลการใช้แนวทางการประยุกต์ใช้วิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมโดยแบ่งออกเป็นขั้นตอน 1) ทดสอบหลังการทดลอง(posttest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม 2) การจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์และสรุปข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสาร

3.1 ทดสอบหลังการทดลอง(posttest) ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

3.2 การจัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบ วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปข้อมูลผู้วิจัยได้จัดกระทำข้อมูล ตรวจสอบข้อมูล วิเคราะห์และสรุปข้อมูล โดยใช้วิธีดังต่อไปนี้

1. การตีความหมาย (interpretation) ผู้วิจัยทำการตีความหมายของข้อมูลที่ได้จากการสังเกต การสัมภาษณ์และการสนทนากลุ่ม

2. การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์เนื้อหาจากสมุดบันทึกประจำวันของนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนของครู

3. การวิเคราะห์อุปนัย (analytic introduction) ผู้วิจัยได้ทำการตีความสร้างข้อสรุปจากปรากฏการณ์ที่มองเห็น จากการวิเคราะห์เอกสารข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบคำถามวิจัยครั้งนี้

4. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการวัดสมรรถนะครูโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบวัดซ้ำ (one –way repeated ANOVA)